

le pogledjmo s kakim zanimanjem slušajo učitelja, opisujočega jim krasoto rodne naše zemlje, govorečega o junacih, ki so proslavili svoje ime v vojnah za cesarja in dom. Tudi najnavadnejša stvarina postane zanimiva, ako jo ume učitelj obravnavati vsestransko. Nikar pa ne misli, da le z novimi rečmi moreš učence pazljive ohraniti in pouk zanimiv storiti. Tudi že znano ima isto moč, le prav je treba obravnavati. Ne podajaj otroku mnogo na jedenkrat, kar pa mu podaš, bodi dobro; novo stvarino zidaj na prej obravnavano, neznano združuj z znanim in pouk je zanimiv. Učitelj tudi sam ne govori preveč, temveč z dobro premišljenimi nalogami in spretnimi vprašanji vspodbujaj otroke k samostalnemu delovanju; kar sami najdejo, jih dvojno veseli in jim daje zaupanje v lastno moč. Tako učitelj vzbuja

moči učenceve ter mu vabi misel za mislijo iz duše njegove.

Resnica pa je tudi, da marsikateri učencec po svojem izstopu iz šole izgubi mnogo prejšnjega zanimanja in veselja do učenja, a krivde ne moremo v tej zadevi pripisovati niti učitelju, niti učencem, ako pomislimo, da se mora večina izmed njih prezigodaj boriti za vsakdanji kruh; vendar pa vsaj nekateri ohranije to veselje še v poznejših letih, prebirajo zabavne in poučne knjige ter s tem dajejo lep vzgled svojim vrstnikom in nekdanjim tovarišem. Ako je učitelj na ta način vcepil mladini veselje do učenja, preverjen bodi, da seme, katero je sejal, ni palo na kamenita tla, temveč v dobro, rahlo zemljo, kjer bode čvrsto kalilo in veselo rastlo, slednjič pa rodilo stoteren sad. **T. Petrovec** — Čemsnik.

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

*

Andrej Zamejic (Zamejce) r. 20. nov. 1824 v Horjulu, mašnik l. 1848, grajski duhoven in učenik pri baronu Lichtenbergu v Prapračah l. 1849, katehet v dekliških šolah nunskih l. 1850, v zglednih ljudskih l. 1852, učitelj katehetike v bogoslovju, l. 1865 profesor duhovnega pastirstva in metodike, l. 1880 kanonik stolne cerkve, goreč podpornik dobrodelnih društev, vesoljni dobrotnik.

Za slovenščino se je vnel vže doma, kjer je duhovni pastir takrat bil vrli Fr. Veriti. V bogoslovju bil mu je profesor Fr. Metelko, čegar nauke si je prilastil popolnoma, da mu prav gladko teče peró slovensko. Kot ud slovanske knjižnice bogoslovske je poleg slovenskih, kranjskih (Metelko, Baraga), koroških (Gutsman) in štajarskih (Krempf, Volkmer) zvesto pre-

biral slovnice in slovarje ilirske, pesni St. Vrazove, letopise Jordanove, vzajemnost Kolarjevo, starožitnosti Šafaříkove itd.

Kakor Vodnik — spisal je naprošen tudi A. Zamejic slovensko knjigo: „Nove kuharske bukve“ ali nauk, nar boljši in nar imenitniši jedila brez posebnih stroškov perpraviti. Z 200 jedilnimi listki. — Knjiga perviga natisa 1850, družiga pa je v Ljubljani l. 1861. 8°. II. str. 332 (+ 11 z obsegom). Nat. in zal. J. Blaznik. V predgovoru pravi na pr.: „Žene in dekleta!... Razuu bukvic, ki jih je bil Vodnik spisal, še ni dozdej nobenih drugih v slovenskim jeziku pisanih kuharskih bukev na svitlim. Prejmite torej blagovoljno nove kuharske bukve, ktere vas bodo podučile v vsim, kar koli vam je vediti treba, znane in neznane, neimenitne in imenitne jedila tako

dobro pripraviti, de bodo vsim prijetne in tečne" itd. V Prapračah 1849. **A. Z.**

Jezusa in Marije dvoje najsvetejših Serc. Molitvene bukve za vse, ki Jezusovo in Mariino serce pobožno častijo, in zlasti za brate in sestre teh neomadežanih Serc. Spisala po najboljših izverkih L. Jeran in A. Zamejc. S 3 podobami. V Ljubljani 1850. 12. 437. Giontini. — V. 1875. 12. 528.

Lilija v Božjim vertu ali deviški stan, njegova lepota in pomočki ga ohraniti. Po spisih sv. Alfonsa Liguorskiga. S podobo. Na svetlo dala L. Jeran in A. Zamejc. V Ljubljani 1851. 8. 75. — IV. 1880. 8. 220. — V. 1889. 8. 251.

Stezičica v nebesa. Bukvice pridnim otrokam namesto podobic. Na svetlo dala L. Jeran in A. Zamejc. V Ljubljani 1852. — IV. 1892.

Kratek Katekizem v vprašanjih in odgovorih, spisal J. Kek l. 1838. — Ta katekizem se je sprejel v ljudske šole; popravljal ter pomnoževal ga je katehet A. Zamejc, in tiskan od l. 1852 in 1855 mnogokrat je sedaj v rabi pod naslovom na pr.: „Kratki Katekizem v vprašanjih in odgovorih za ljudske šole ljubljanske škofije“. V Ljubljani 1882. 8. 96. Nat. in zal. J. Blaznikovi nasledniki (Jezičnik XXIV. 1886 str. 27).

Zgodnja Danica. Katolišk cerkven list. Odgovorna vrednika Luka Jeran in Andrej Zamejc l. 1852 in 1853 do št. 26, kjer L. Jeran namenjen za misijonarja v srednjo Afriko pravi: „Danico pa, ki se dans ž njo poslovim, priporočim še nadalje vsim Slovencam; s pomočjo Božjo in dobrotnih podpornikov in s trudam spretniga in marljiviga g. vrednika se bo ona gotovo med Slovenci vedno bolj razširjala, in — ako Bog da — tudi v prihodnje iz srednje Afrike še marsikterih mikavnih novic donašala“. — Drugo polletje 1853 in celo leto 1854 bil je odgovorni vrednik Andrej Zamejc, kateri v povabilu na naročbo za l. 1855 str. 216 piše: „Z novim letam se bo verli gospod

Luka Jeran, čigar zdravje se je, hvala Bogu! dobro popravilo, vredništvu Zg. Danice pridružil, gotovo v veliko veselje vsim Slovencam, katerim je njegovo spretno pero dokaj znano“. — Vredovala sta potem Danico skupaj l. 1855 in 1856 do št. 10, v kateri v slovo pravi Jeran: „Moj sovrednik in prijatelj, č. gosp. A. Zamejc, je zavoljo bolehnosti in vredniških pritežnost po nasvetu zdravnikovim od daljnega vredovanja odstopil in o ti priliki vsim podpornikom priserčno zahvalo razodene itd. (str. 44)“.

Cerkveni Govornik slovenskiga duhovstva za vse nedelje in zapovedane praznike skozi leto. Na svetlo dajo nekteri Ljubljanski duhovni. I. Tečaj. V Ljubljani 1856. 8. 524. Nat. J. Blaznik. Izhajal je po zvezkih I—III l. 1855 in IV. l. 1856. Mej sotrudniki (Dr. A. Čebašek, Luka Jeran, Janez Stritar) bil je tudi Andrej Zamejc (Danic. 1855 str. 92).

Sveto Pismo stare in nove zaveze z razlaganjem . . dr. J. F. Allioli . . po povelji kneza Antona Alojzja. V Ljubljani 1856—59 v VI zvezkih. Nat. J. Blaznik. Mej sodelavci in pomočniki je bil Andrej Zamejc, katehet v ljubljanskih zglednih ljudskih šolah in učenik katehetike. Knjige, katere je po prejetem navodu vravnal in poslovenil, so: Dvoje bukve Makabejcov. IV. str. 759—869. Evangelij sv. Marka in sv. Lukeža. V. str. 136—163. List sv. Jakopa aposteljna VI. str. 358—372 in list sv. Juda aposteljna str. 417—420. „Upati je, da se ne bodo pri natiskovanji tega imenitniga dela kake veči tiskarne pomote vrinile, ker že zgorej imenovana sodelavca Zamejc in Jeran perve stise prav pridno in skerbno pomagata Jurju Volcu pregledovati in popravljati (Predgov. str. XIV)“.

Veliki Katekizem za ljudske šole (Za četrti razred). Na Dunaji 1861. Po tem večkrat tiskan na pr. l. 1882. 8. 216. V c. kr. zalogi šolskih bukev. Nat. K. Gorišek.

Kalvarija ali premišljevanje Jezusoviga terpljenja v petnajst križevih potih

z navadnimi molitvami. Na svitlo dal Jožef Zupan. V Ljubljani 1862. 8. VI. str. 450. V predgovoru se bere: Slovensko prestavo sta napravila častita gospoda duhovna L. Jeran in A. Zamejic, in nju spise pregledali so visokoč. g. korar J. Vole.

Dušna Hrana za katoliške deržine ali keršanski nauk in življenje svetnikov s podobami. V Ljubljani 1864. 4. 44. Po Mehlerju spisal A. Zamejic. Do l. 1869 je prišlo na svetlo zvezkov I—X str. 420. Zal. J. Giontini. Nat. J. R. Milic.

Berila ali listi in Evangelii v nedelje, praznike in imenitniši godove celega leta z navadnimi molitvami pri očitni službi Božji. Z dovoljenjem preč. in mil. g. Jerneja, kneza in škofa. V Ljubljani 1870. 8. 706. Kazalo. Zal. in na prodaj ima M. Gerber. Nat. J. R. Milic. Posebej tiskane so tudi: Molitve pri očitni službi Božji. V Ljubljani 1870. 8. str. 64. Gerber. Milic.

Nar lepši čednost in nar gerši pregreha. Po nemški spisal dr. J. Zwerger; poslovenila mašnika ljubljanske škofije — jedno polovico kan. A. Zamejic, jedno pa K. Klun — zal. in na svetlo dal J. Zupan. Tisk. Blaznikovi nasledniki. V Ljubljani 1879. 8. VII. 355.

Kot profesor duhovnega pastirstva je nauk mnogotero poživiljal, posebej spisal bogoslovcem Napeljevanje k spovedovanju, Nauk o sv. zakramentih itd. Primeri tudi: Kdo ima pravico postave dajati zastran zakona kot sv. zakramenta (Zg. Danic. 1868 str. 283—303)? Z. — Kot katehet in poznej kot profesor je presojeval in popravljaj brez števila pobožnih rokopisov in bukev, zlasti molitvenikov, nekaj naprošen po pisateljih in zakladateljih, nekaj pa v imenu knezoškofijstva. — Zvésto je slovénil višje pastirske liste in misijonske naznanila iz srednje Afrike i. t. d.

Družbo sv. Detinstva je priporočil bil že l. 1850 v Danici (str. 139). V naši škofiji je pa „Misjon otrok“ prvi sprožil in spisal Juri Krašovic (r. 1811 u. 1884), kar je po Danici in tudi v posebej tiskanih knjižicah in podobicah nadaljeval L. Jeran, dokler se je tega misijonskega dela poprijel kanonik Andrej Zamejic, kateri je spisal „Nauk o sv. Detinstvu“ ter vredeje in spisuje misijonske sporočila „Dejanje sv. Detinstva“ celo sam — od V. zvezka doslej že do XII. — v poduk malim in odrasčenim, vsem pač veren voditelj.

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

IV. Učiteljski tečaj na poljedelski šoli na Grmu.

Vis. c. kr. deželni šolski svét razglašá nastopni razpis:

Z. 1345. Laut Note des krainischen Landesausschusses vom 22. Juni 1892 Z. 5173, wird der diesjährige Ferialcurs für zwölf Volksschullehrer an der Landes-Obst-, Wein- und Ackerbauschule zu Stauden in der Zeit vom 4. bis zum 24. August l. J., und zwar mit slovenischer Unterrichtssprache abgehalten werden.

Die Frequentanten dieses Curses erhalten in der Schule unentgeltlich Wohnung und eipe angemessene Wegentschädigung, wofür bei Benützung der Eisenbahn die Fahrgebühr III. Classe, sonst die Postfahrgebühr aufgerechnet werden kann; zu verpflegen haben sich die Frequentanten selbst, doch werden denselben für die Dauer des Curses Taggelder in der Höhe von 1 fl. 50 kr. gewährt.

Der k. k. Bezirksschulrath wird aufgefordert, die unterstehenden Volksschulleitungen hievon unverzüglich mit dem